

Škrat — kovač.

Kovač in kovačica sta živela v skromni kajžici, poleg katere je slonela borna kovačnica. Revno sta se preživljala, a zadovoljna sta bila zmeraj. Kovač je koval, razbijal po naklu, metal vstran kováčino, obrabljene žeblice, varil verige, okovaval kolesa, pluge, vozove, popravljaj sekire in si tako pomagal iz revščine. Kovačica pa je kuhala, šivala, hodila šivat v štero in na dnino. Oba sta bila kaj pridna in sta živela v zavidljivem zadovoljstvu.

Nekoč je zapazil kovač, ko je zjutraj na vse zgodaj prišel v usnjenem predpasniku v kovačnico, da je več narejenega, kot je bilo prejšnji večer, ko je šel v kajžico. Sam sebi ni verjel, da je toliko naredil. Drugo jutro je bil spet kup verig zvarjen, katerega se zvečer še dotaknil ni. Najraje bi bil povedal ženi, tako je bil vesel. A kovač ni bil tak, da bi bil vse počenčal. Lepo se je pogovarjal z ženo, o narejenem pa še črnil ni. Ko se je v tretje spet zgodilo isto, je sklenil, da bo vse pregledal, koliko je izdelal čez dan, zvečer pa bo šel oprezovat.

Kar je kovač rekel, je tudi storil. Tako je šel zvečer po večerji v kovačnico, se skril za meh in čakal. »Zastonj čakam,« je dejal, ko se ni nič premaknilo. Komaj je pomislil, že zasliši šum, okno se odpre in pred ognjišče se postavi čudovit človek. Čisto majčkene postave je bil, dolga bela brada mu je segala čez kolena. Rdeč suknjič in modre hlače so se mu tesno prilagale. Čevlje je imel na kapici visoko navzgor zavihane. Sivi lasje so padali globoko na hrbet. V debelih ustnicah je žvečil čedro in na gosto pihal dim v ogenj, da je žarel, kar se je dalo. Bil je sam — škrat.

Škrat je vzel v majhne, a krepke roke klešče, zagrabil kos železa in ga vtaknil v ogenj na ognjišče. Iskre so se vzdignile iz žerjavice, kot bi zagnal pest peska v zrak. Železo se je grelo, škrat je gonil, zdaj pa zdaj malo pobrskal po žerjavici, da je videl, če že žari. Nato je vse skupaj pustil in šel po ojnice, jih položil na nakovalo, potegnil iz ognja železo, ga ovil okoli lesa, da se je globoko zajedlo v mehak les in je zacvrčalo. Nekoliko ga je še navil in zažeblijal. Tako je okoval ojnice z vsem železjem, jih malo poškopril, namazal in položil, kjer jih je dobil. Spet si je natlačil čedro, jo prižgal na ognju in izginil. Za nocoj je opravil svoje delo.

Tudi kovač je izginil ves presenečen. Kaj takega se mu še ni pripetilo, pa kuje že dobrih štirideset let. Kar razposajeno jo je zavil v kajžico. Na pragu ga je dobil sosed: »Kako gre kovačija?«

»Hvala Bogu, do zdaj še ni slabo.«

»O, tebi ni nikoli slaba predla, ker si bil vedno zadovoljen; danes si pa še prav posebno. Ej, slišiš, kaj pa je z mojimi ojnici. Jutri grem zgodaj v semenj. Si že kaj začel? Prašiče bom prodal.«

»Pojdiva pogledat, morda bo.«

Oba sta stopila v delavnico in sosed je dobil izvrstno okovane ojnice. »Saj pravim, okuje nobeden ne vem kako daleč naokoli ne tako dobro kot ti. Ti si res mojster, da malo takih.«

Dobra se je zdela kovaču pohvala, pa je dejal: »Kaj boš, sosed. Delati je treba.«

Sosed je šel; tudi kovač je šel spat, ko je zaklenil kovačnico. V izbi pa je le z največjo težavo vzdržal, da ni ženi povedal, kaj je videl.

»Dober prijatelj je ta škrat. Srečo nosi v hišo. Da ga le ne zdražim!«

Kovač je spal kot še nikoli, zjutraj je bil vesel, da je kar skakal in ga je morala žena vprašati, če se mu ni zmešalo. Skoro bi ji bil dejal, da se

mu je, in ji povedal, kaj je bilo ponoči. Premagal se je in pohitel v kovačnico. Kolo je bilo najbolj potrebno in lotil se ga je. Delo se mu je odsedalo, da se je sam sebi smejal. Kaj takega pa še ne, si je govoril in koval, razbijal, pel, varil, žgal, močil, polival, udarjal, da je odmevalo, cvrčalo, gorelo, pokalo, žarelo in se delalo, kot bi sami angelci pomagali.

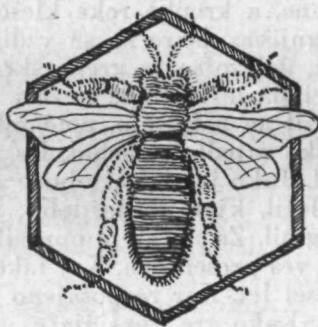
Srečno je minil dan, večera pa se je kovač še bolj veselil. Tako naglo je povečerjal kot ni še nikoli. Nato se je spet skril za meh in čakal, če bo nocej tudi prišel škrtat. Nestrpno je mencial in poslušal, ko se je res spet odprlo okno in je prišel škrtat, nažgal čedro in kadil in pihal, koval, se smejal, si gladil brado in pogledoval, če bo kdo od kje prišel. Kovač je prihuljeno gledal, kako se dela kar samo od sebe, da mu še zamahniti ni treba. Ko je škrtat spet opravil svoje, je izginil.

Tako je delal škrtat noč za nočjo, kovač je lepo ostajal doma, ker je slutil, če bi škrtat zapazil, da ga opazuje, da bi prav gotovo izginil in ne bi nikdar več pomagal.

Nazadnje se je celo ojunal, da je nekoč, ko je bil prav dobre volje, povedal ženi, ki je hotela še tisto noč videti škrtata. Kovaču je bilo že žal, da je sčencal, in je prosil ženico, naj pusti srečo k hiši. Kovačica je ubogala moža in bila vesela, da so dobili zastonskega pomočnika. Kovač je bolj poceni delal, ljudje so mu še bolj nosili v popravilo, bogatel je, da so se sosedje čudili, da le more, ko skoro zastonj kuje. On se je le smejal, si mel roke in še bolj poceni koval in čim cenejši je bil, bolj je bogatel.

Za škratovo pomoč je vedel le on in kovačica in sta jo skrbno skrivala.

Po dolgem in srečnem življenju sta umrla in devet vasi je šlo za pogrebom za poštenim kovačem in pridno kovačico.

Fr. K.:

Mir pozvanja . . .

*Mir pozvanja v naše hiše,
mir se spušča v naše duše.*

*Naši dnevi vsi so beli,
lilije so si nadele.*

*Naša jutra vsa so zlata,
soncu vsa smeji se trata.*

*Naši so večeri topli,
božji vsi so mir zasopli.*

*Mir pozvanja v naše dneve,
mir poljublja duše bele . . .*